



Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Idrettskretsers inkludering av personer med funksjonsnedsettelse

Vetle Bråttvik Simensen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 52

Molde, 19.05.2021



Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

<i>Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:</i>		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	<input checked="" type="checkbox"/>
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	<input checked="" type="checkbox"/>
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	<input checked="" type="checkbox"/>
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i URKUND, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	<input checked="" type="checkbox"/>
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	<input checked="" type="checkbox"/>
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	<input checked="" type="checkbox"/>

Personvern

Personopplysningsloven

Forskningsprosjekt som innebærer behandling av personopplysninger iht.

Personopplysningsloven skal meldes til Norsk senter for forskningsdata, NSD, for vurdering.

Har oppgaven vært vurdert av NSD?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer: 677415

- Hvis nei:

Jeg/vi erklærer at oppgaven ikke omfattes av Personopplysningsloven:

Helseforskningsloven

Dersom prosjektet faller inn under Helseforskningsloven, skal det også søkes om forhåndsgodkjenning fra Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, REK, i din region.

Har oppgaven vært til behandling hos REK?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Oskar Solenes

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven. §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Dato: 19.05.21

Abstract

Background: The organized sport in Norway means that sport should be for everyone, but it does not seem to include everyone in society with the same opportunities. Children and young people with disabilities face several barriers that make it difficult for them to participate as actively in organized sports as in unorganized sports. Several studies show that children and young people with disabilities find it fun to be in physical activity, and unfortunately not everyone dares to participate in organized sports due to barriers they face.

Problem: How do para-consultants in sports circuits work with the facilitation of sports for children and young people with disabilities?

Methods: This is a qualitative method that includes interviews of para-consultants in various sports circuits in Norway.

Findings: A para-consultant has several work tasks, and they can face several challenges. Many people with disabilities encounter barriers that prevent them from wanting to be part of a sports team. There are also several sports teams that do not have the competence that's needed to start an offer for the disabled at their sports team.

Forord

Da har tiden kommet for å levere bacheloroppgaven. Det siste halve året har vært ganske spesielt og overraskende lærerikt. Covid-19 har satt en stopper for all sosial aktivitet og samtidig gjorde dette at jeg bestemte meg for å flytte fra Molde og til en ny by, Trondheim. Her har jeg jobbet med både fag og bacheloroppgaven og fått god hjelp fra folk rundt meg. Årene i Molde og på Sport Management har vært veldig gøy, men også ganske utfordrende. Det er ikke en selvfølge at jeg i dag leverer en bacheloroppgave med tanke på min lave motivasjon når jeg gikk inn i dette studiet. Men etter hvert som tiden og årene gikk så ble også motivasjonen og trivselen bedre. Jeg er i dag svært fornøyd med hvordan dette har gått. Jeg har fått et inntrykk av hvordan det er å jobbe med idretten og dette vil jeg gjerne ta med meg videre. Mitt ønske for fremtiden er å få brukt det jeg har lært inn i arbeid med, forhåpentligvis, paraidrett.

Jeg vil gjerne takke alle forelesere på Høgskolen i Molde for gode undervisningstimer og den hjelpende hånden vi studenter trenger. Samtidig vil jeg takke alle fagkonsulentene som stilte til intervju. Jeg vil også gi en ekstra stor takk til min veileder Oskar Solenes for gode samtaler, motivasjon og veldig gode råd. Jeg vil også benytte muligheten til å takke alle rundt meg. Venner, kjæreste og ikke minst familie er store bidragsytere for at jeg er der jeg er den dag i dag.

Vetle Bråttvik Simensen

Høgskolen i Molde, Mai 2021.

Sammendrag

Bakgrunn: Den organiserte idretten i Norge mener at idretten skal være for alle, men idretten ser ikke ut til å møte alle i samfunnet med de samme mulighetene. Barn og unge med funksjonsnedsettelse møter på flere barrierer som gjør det vanskelig for dem å delta like aktivt i den organiserte idretten som i den uorganiserte idretten. Flere undersøkelser viser at barn og unge med funksjonsnedsettelse synes det er gøy å være i fysisk aktivitet, og dessverre er det ikke alle som tør å delta i den organiserte idretten på grunn av barrierer de møter.

Hensikt: Hensikten med denne undersøkelsen er å få et inntrykk av hvordan parakonsulenter jobber for å tilrettelegge idrett for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Metode: Dette er en kvalitativ metode som inneholder intervju av parakonsulenter i forskjellige idrettskretser i Norge.

Resultat: En parakonsulent har flere arbeidsoppgaver, og de kan møte på flere utfordringer. Mange med funksjonsnedsettelse møter på barrierer som hindrer dem i å ville bli en del av et idrettslag. Det er også flere idrettslag som ikke har kompetanse til å ville starte et tilbud for funksjonsnedsatte.

Konklusjon: Rekruttering, tilbud og samarbeid er noen av arbeidsområdene en parakonsulent jobber mest med. Dette er noen av de største utfordringene de har, og det er dette parakonsulenter vil jobbe med å forbedre.

Innholdsfortegnelse

1.0	Innledning	6
1.1	Bakgrunn for studiet	6
1.2	Problemstilling.....	6
1.3	Avgrensning.....	7
1.4	Formålet med oppgaven	7
1.5	Begrepsavklaring.....	7
1.5.1	<i>Funksjonsnedsettelse:</i>	7
1.5.2	<i>Paraidrett:</i>	8
1.6	Norsk organisert idrett.....	8
1.6.1	Idrettskretsene.....	8
1.6.2	Fagkonsulent paraidrett	8
1.6.3	Idrettslagene.....	9
1.6.4	Særforbundene	9
1.6.5	Beitostølen helsesportsenter	9
1.7	Fysisk aktivitet	10
1.7.1	Fysisk aktivitet hos barn og unge.....	10
2.0	Teori.....	11
2.1	Funksjonsnedsettelse og nedsatt funksjonsevne.....	11
2.1.1	Den relasjonelle modellen.....	12
2.1.2	Den medisinske modellen	12
2.1.3	Den sosiale modellen	13
2.2	Fysisk aktivitet og funksjonsnedsettelse	13
2.3	Idrett for barn og unge med funksjonsnedsettelse	15
2.4	Hva fremmer og hemmer deltakelse i idrett for barn og unge med funksjonsnedsettelse	17
2.5	Rekruttering.....	18
3.0	Metode	20
3.1	Valg av metode.....	20
3.2	Metode for innsamling av data	20
3.2.1	Utvalg av intervjuobjekter.....	20

3.2.2	Intervjuguide.....	21
3.2.3	Etisk og juridisk ansvar	21
3.3	Gjennomføring av intervju	22
3.4	Behandling av data	22
4.0	Resultat.....	24
4.1	Informanter	24
4.2	Rolleforståelse	26
4.3	Utfordringer.....	28
4.3.1	Rekruttering.....	28
4.3.2	Tilbud.....	30
4.3.3	Samarbeid.....	31
4.4	Viktigheten med paraidrett.....	32
5.0	Diskusjon.....	34
5.1	Rekruttering.....	34
5.2	Tilbud.....	35
5.3	Samarbeid.....	37
6.0	Avslutning	39
6.1	Oppsummering	39
6.2	Konklusjon	39
7.0	Bibliografi.....	41
7.1	Vedlegg 1.....	43
7.2	Vedlegg 2.....	44

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn for studiet

Etter å ha gått hele studieløpet og skrevet denne bacheloroppgaven i Sport Management gjennom Høgskolen i Molde er jeg veldig sikker på hva jeg vil jobbe med videre. Både gjennom et idrettsorganisasjons relatert studie og min tidligere erfaring med arbeid i omsorgsbolig, vil jeg jobbe videre med idrett for personer med en funksjonsnedsettelse. Jeg synes dette er et veldig givende felt, samtidig som det byr på en del utfordringer gir det også mye mestringsfølelse.

Gjennom jobb i omsorgsbolig har jeg fått et godt innblikk i hvordan funksjonsnedsatte blir inkludert i min hjemkommune, men har også blitt nysgjerrig på hvordan idrettskretsene rundt omkring i landet tilrettelegger for unge med funksjonsnedsettelse. Jeg mener det er viktig å kunne få unge tidlig ut i en eller flere aktiviteter, både for det sosiale og for å kunne tidlig bli aktiv. Jeg har erfart at det er ekstra vanskelig for de med funksjonsnedsettelse å sosialisere seg i en senere alder, og mener at det er like viktig å inkludere funksjonsnedsatte i idretten som funksjonsfriske. Thidemann (2015, s. 43-44) skriver at tema for bacheloroppgaven bør være noe man engasjerer seg for og har interesse for å skrive om. Det burde samtidig være relevant for studieretningen man har valgt. Mitt valg av paraidrett inngår i disse kriteriene, og jeg mener dette er et tema som er mer og mer på vei fram i samfunnet.

1.2 Problemstilling

Min problemstilling er:

«Hvordan jobber parakonsulenter i idrettskretser med tilrettelegging av idrett for barn og unge med funksjonsnedsettelse?»

Jeg ønsker å se nærmere på hvordan parakonsulenter i forskjellige idrettskretser jobber for å tilrettelegge for barn og unge med funksjonsnedsettelse, og se på de forskjellige utfordringene de har. Alt sett i lys av innbyggertall og geografisk område.

1.3 Avgrensning

Hovedtemaet i denne oppgaven er å se hvordan parakonsulentene jobber for å tilrettelegge for de som har litt mer vanskeligheter for å komme inn i idretten, nemlig utøvere med funksjonsnedsettelse. Oppgaven vil omhandle hvordan idrettskretsene tilrettelegger, inkluderer og integrerer unge personer med funksjonsnedsettelse. Jeg vil i utgangspunktet fokusere på hvordan de samarbeider med andre og hvordan jobben som parakonsulent ellers er.

1.4 Formålet med oppgaven

Hensikten med denne oppgaven er at både jeg - og andre som jobber med paraidrett skal få et bedre innblikk i hvordan idrettskretsene jobber for å fremme idrett for mennesker med funksjonsnedsettelse. Jeg ønsker å være med på å øke kompetansen rundt arbeidet med paraidrett, og være noen som kan bidra til at paraidrett er viktig for den generelle folkehelsen i Norge. For meg er det viktig at alle skal ha en mulighet til å drive med idrett, om du har funksjonsnedsettelse eller ei.

1.5 Begrepsavklaring

1.5.1 Funksjonsnedsettelse:

Det finnes ingen fast definisjon for begrepet funksjonsnedsettelse. Funksjonsnedsettelse viser til tap eller skade av en kroppsdel eller i en av kroppens fysiologiske, psykologiske eller biologiske funksjoner. Noen eksempler er bevegelses-, syns- eller hørselsfunksjon eller at den kognitive funksjonen er nedsatt. Funksjonsnedsettelse kan ha ulik betydning, alt fra alvorlig sykdom, til plager man kan leve med (Remme, 2018).

1.5.2 Paraidrett:

Paraidrett defineres som idrett for mennesker med funksjonsnedsettelse (Karajilic, 2017, s. 8).

1.6 Norsk organisert idrett

Norsk organisert idrett defineres som alle idrettsaktiviteter som er organisert av NIF. Norges idrettsforbund og den norske olympiske og paralympiske komité er per dags dato det største organ i Norges største folkebevegelse med rundt 2,1 millioner medlemmer. Medlemmene er fordelt mellom alle de ca. 11.000 idrettslagene som er organisert i de 11 idrettskretsene og 55 forskjellige særforbund (Norges idrettsforbund, 2019). Et vedtak på idrettstinget i 1996 siktet seg inn på å integrere idretten/aktiviteter for personer med funksjonsnedsettelse. Høsten 1997 ble Norges Funksjonshemmedes Idrettsforbund (Norges Handicapidrettsforbund, Norges Døveidrettsforbund og Utvalget for idrett for utviklingshemmede) opprettet som en del av NIF for å drive prosessen av integrering videre.

1.6.1 Idrettskretsene

Idrettskretsene er inndelt etter landets fylkesgrenser. Innenfor denne geografiske rammen er kretsene et fellesorgan for all idrett. Deres oppgave er å fremme samarbeid mellom særkretsene og de enkelte idrettslagene, samt mellom idrettens organisasjonsledd og alle øvrige fylkeskommunale instanser og aktører i fylket med ansvar for idrett og fysisk aktivitet (Norges idrettsforbund, 2020).

1.6.2 Fagkonsulent paraidrett

Fagkonsulent for paraidrett (parakonsulent) er en stilling under Norges idrettsforbund, og det er disse som har det overordnede ansvaret på paraidretten i de forskjellige idrettskretsene. Hver idrettskrets har en parakonsulent, og disse stillingene er til for å kunne hjelpe idrettslagene å få kontakt med diverse utøvere, skoler, institusjoner, eller

motsatt (Norges idrettsforbund, 2020). Norge har 11 idrettskretser, og dermed også 11 parakonsulenter.

1.6.3 Idrettslagene

Idrettslagene er selvstendig juridiske enheter med formål om å drive idrett organisert i NIF. *Det er i idrettslagene aktiviteten skapes og utøves.*

Idrettslagene kan ha tilbud innen én eller flere idretts- grener. I 2018 var det 8 013 ordinære idrettslag og 2 297 bedriftsidrettslag som var tilsluttet NIF. Det er i overkant av 10 prosent av idrettslagene som oppgir at de har aktive mennesker med funksjonsnedsettelse i sin klubb (Norges idrettsforbund, 2020).

1.6.4 Særforbundene

Særforbundene organiserer de ulike idrettene og har ansvar for utviklingen av idrettene. Alle særforbund har en kontaktperson for paraidrett. Disse kontaktpersonene kan beskrives som bindeleddet for mennesker med funksjonsnedsettelse som søker informasjon om muligheter for utøvelse av spesifikk idrettsgren. Særforbundene har i noe ulik grad prioritert ansattressurser til å jobbe med paraidrett, avhengig av blant annet særforbundets størrelse og økonomi (Norges idrettsforbund, 2020).

1.6.5 Beitostølen helsesportsenter

«Beitostølen Helsesportsenter (BHSS) er en re/habiliteringsinstitusjon innen spesialisthelsestasjonen som har avtaler med Helse Sør-Øst, Helse Vest og Helse Midt» (Beitostølen Helsesportsenter, u.d.)

1.7 Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet er definert som all kroppslig bevegelse som er utført av skjelettmuskulaturen, og som resulterer i en vesentlig økning i energiforbruket utover hvilenivå (Folkehelseportalen, 2017). Fysisk aktivitet blir ofte delt inn i lett, moderat og hard fysisk aktivitet, avhengig av hvor stor energiomsetning aktiviteten krever.

1.7.1 Fysisk aktivitet hos barn og unge

Barn og unge har et veldig unikt aktivitetsmønster, som ofte er kjennetegn av periodiske og spontane aktiviteter. Barn og unge har et vesentlig større behov for aktivitet enn voksne, og Helsedirektoratet skrev i 2016 at:

Helsedirektoratet tiltrår at barn og unge bør delta i fysisk aktivitet med moderat eller høy intensitet i minimum 60 minutter hver dag. I tillegg bør barn og unge utføre aktiviteter med høy intensitet minst tre dager i uken, inkludert aktiviteter som gir større muskelstyrke og styrker skjelettet (Folkehelseportalen, 2017).

2.0 Teori

2.1 Funksjonsnedsettelse og nedsatt funksjonsevne

Søket etter relevant litteratur har ikke vært det letteste, men tanke på at begrepene «funksjonsnedsettelse» og «nedsatt funksjonsevne» ikke har en fastsatt betydning. Begrepene blir brukt på tvers av hverandre i ulike artikler. Begrepene er en betegnelse på denne gruppen med individer, og det er ikke lett å forstå hvilke betegnelser som er benyttet korrekt. Det har tidligere vært mer vanlig å bruke termen funksjonsnedsatt fordi årsaken til funksjonsnedsettelse ble sett på som en egenskap og ikke et samfunnsproblem. I nyere tid har den relasjonelle modellen fått et annet perspektiv ved at fokuset er flyttet fra individ til samfunnsnivå, og en knytter funksjonsnedsettelse til samfunnsskapt problem. I den sosiale modellen er funksjonsnedsettelse noe som oppstår fordi samfunnet ikke tilrettelegger for alle. For eksempel ved å gjøre om basketball til «rullestolbasket», er ikke lenger en rullestolbruker en person med en funksjonsnedsettelse (Bufdir, 2020). Det finnes ulike typer funksjonsnedsettelse eller nedsatt funksjonsevne, og dette utgjør vesentlig store forskjeller på hvilke hindringer de møter i hverdagen. Barne-, ungdom- og familiedirektoratet (2020) skriver på sine hjemmesider at funksjonsnedsettelse kan deles inn i fem hovedgrupper:

- • Personer med synshemming
- • Personer med bevegelseshemming
- • Personer med hørselshemming
- • Personer med utviklingshemming
- • Personer med psykososiale funksjonsnedsettelse

Lid (2019) skriver for det store norske leksikon at en person med nedsatte funksjonsevner ikke nødvendigvis er funksjonsnedsatt, men at de i ulike situasjoner kan møte barrierer som kan hindre muligheten for aktivitet og deltakelse.

Elnan (2010) i sin studie fant ut at litteraturen som fantes om dette temaet hovedsakelig definerte begrepene funksjonsnedsettelse ved den medisinske modellen og at fysiske og psykiske funksjonsnedsettelse er en funksjonsnedsettelse. Dette skal også gjelde

sykdommer, diagnoser, akutte skader, fedme og aldring. Lid (2019) skriver også at de utfordringer som den enkelte kan møte er individuelle og vil kreve ulik tilrettelegging. Disse barrierene er det samfunnet, og vi mennesker rundt som må lage så minimale som mulig. Dette kan gjøres ved at vi endrer omgivelsene, eller ved mer støtte til rehabilitering og individuelle hjelpemidler. I det norske leksikonets utdrag fra *funksjonshemmede* (Lid, 2019) kan en se hvor komplekse begrepene egentlig er, og hvordan de henger sammen.

«Funksjonshemming omhandler mennesker som har nedsatt funksjonsevne, som kan skyldes kronisk sykdom eller skade. Men alle som lever med funksjonsnedsettelse er ikke syke, og alle med en diagnose har ikke funksjonsnedsettelse» (Lid, 2019).

2.1.1 Den relasjonelle modellen

I løpet av de siste tiårene har det oppstått et nytt perspektiv som ofte blir kalt den relasjonelle modellen, eller gap-modellen. Selv om modellen fort kan ses på som en mellomvei mellom de tidligere modellene; den medisinske- og den sosiale modellen, vokste den frem uavhengig av de to (Mørk Nullmeyer, 2015, s. 18).

Gap-modellen har blitt det mest brukte begrepet i dagens offentlighet og den prøver å beskrive misforholdet mellom individets forutsetninger og samfunnets tilrettelegging og krav (Mørk Nullmeyer, 2015).

2.1.2 Den medisinske modellen

Den medisinske modellen stod sterkt i norsk politisk terminologi frem til 1970-tallet. Modellen har et fokus på individet og hvilke egenskaper individet innehar som skaper funksjonsnedsettelsen (Mørk Nullmeyer, 2015, ss. 19-20).

Det medisinske perspektivet har fått kritikk for å være litt ensidig og kun rette fokus mot sykdommen. Problemet med dette er når leger fungerer som portvakter i forhold til støtteordninger og andre ytelser, så tar de også med seg sin medisinske forståelse inn i andre arenaer. Dette har vært med på å opprettholde den medisinske modellen som dominerende (Mørk Nullmeyer, 2015).

2.1.3 Den sosiale modellen

Den sosiale modellen ble utviklet etter hvert som samfunnsvitenskapene fikk en mer fremtredende rolle i studien av funksjonshemninger. Denne modellen legger mindre vekt på et individorientert syn og fokuserer heller på samfunnsmessige forhold (Mørk Nullmeyer, 2015, ss. 20-21)

I følge den sosiale modellen har samfunnet konstruert en normal mennesketype og alle som havner utenfor denne modellen fysisk eller psykisk er dermed unormale. Denne modellen har også fått sterk kritikk. Det blir argumentert for at modellen ser helt bort i fra den smerte og sorg mennesker med funksjonsnedsettelse opplever i møte med den medisinske og fysiske utfordringen (Mørk Nullmeyer, 2015).

2.2 Fysisk aktivitet og funksjonsnedsettelse

I Kvam (2014) sin studie om barn og fysisk aktivitet blir det skrevet at personer med nedsatt funksjonsevne har en del begrensninger når det kommer til fysisk aktivitet. Det kan føre til lavere nivåer av muskulær utholdenhet, samtidig som det kan føre til et høyere nivå av fedme, enn hos jevnaldrende funksjonsfriske. Dette kan man se fordi variert og regelmessig fysisk aktivitet er avgjørende for at barn skal oppnå normal vekst og utvikling. De mest sentrale målene for å øke fysisk aktivitet hos barn med nedsatt funksjonsevne er blant annet å reversere nedsatt mobilitet, noe funksjonsnedsatte har en stor mulighet for å få eller ha. I tillegg kan det optimalisere fysisk funksjon og forbedre den generelle trivsel. Barn og unge med nedsatt funksjonsevne er i faresonen for de samme helsemessige problemene som andre barn i den generelle befolkningen. På grunn av sin funksjonsnedsettelse er de også i risikozonen for å utvikle sekundære tilstander som videre kan påvirke deres helse og livskvalitet (Kvam, 2014).

Selv om disse ungdommene kan sitte mye inne alene med teknologiske apparater, så ønsker de veldig å være i aktivitet. Barn og unge med ulike funksjonsnedsettelse møter

ulike barrierer som kan hindre dem i å delta i fysiske aktiviteter. For at flest mulig skal bli involvert, ser det ut til at det er best med ulike tilpasninger i organisert idrett til personer med funksjonsnedsettelse. I henhold til de momenter som er nevnt over, så er tilpasset fysisk aktivitet en viktig del av behandlingen ved en rekke sykdommer og tilstander. Dette har en stor betydning for livskvaliteten. Barn med funksjonsnedsettelse kan trenge ekstra stimuleringer og tilrettelegging for å få utnyttet sine ressurser så godt som mulig. Det ser også ut som at barn og unge, akkurat som voksne, blir mindre og mindre fysisk aktive. Dette kan da bidra til å øke helseproblematikken allerede i oppveksten og/eller i voksen alder.

Fysisk aktivitet er en økende utfordring i dagens samfunn. Inaktiviteten øker i alle aldersgrupper og samfunnet har de siste tiårene tilrettelagt for et mer inaktivt liv. I dag må en være bevisst på å være fysisk aktiv, og derfor vil en økning av fysisk aktivitet være det tiltaket som vil ha størst positiv effekt på folkehelsen. Noe som er godt dokumentert på å ha god effekt for forebygging av en rekke sykdommer og tilstander, er regelmessig fysisk aktivitet (Helsedirektoratet, 2009).

Undersøkelser som er gjort på grupper mennesker med funksjonsnedsettelse viser at det er lite deltakelse i fysisk aktivitet. Dette fører til stadig mer tid foran fjernsyn og datamaskin, mindre bruk av sykkel og bevegelse til fots generelt, og stillesittende jobber (Sosial- og helsedirektoratet, 2004). Det vises i ulike studier at mennesker med funksjonsnedsettelse gjennomsnittlig lavere fysisk kapasitet, høyere BMI og lavere utholdenhet. Dette blir sett på som et folkehelseproblem, da gruppen er vanskelig å nå ut til, og tilrettelegge for (Sosial- og helsedirektoratet, 2004).

Sosial- og helsedirektoratet (2004) sine anbefalinger om fysisk aktivitet er på 60 minutter moderat til intensiv aktivitet daglig. Dette viser at regelmessig fysisk aktivitet blant barn og unge er nødvendig for normal vekst, helse og utvikling. Derfor er det blant annet anbefalt at skoler og barnehager har minst 60 minutter med lek, både ute og inne, eller annen type aktivitet hver dag.

En undersøkelse mente at elever som ikke mottar spesialpedagogisk bistand deltar mindre i aktivitet og kroppsøving på skolen (Elnan, 2010). Gjennom fysisk aktivitet og mer

trening får funksjonsnedsatte mer krefter til å gjennomføre hverdagslige oppgaver, en mer aktiv hverdag og minsker sjansen for livsstilssykdommer som hjerte- og karsykdommer, osteoporose, overvekt og tidlig død (Sosial- og helsedirektoratet, 2004).

Til tross for kunnskap om de positive effektene fysisk aktivitet har for alle, så kan fysisk aktivitet for de med funksjonsnedsettelse by på mange utfordringer. I kartleggingen av fysisk aktivitet for barn og unge med funksjonsnedsettelse finner man blant annet barrierer for fysisk utilgjengelighet, mangel på økonomiske og menneskelige ressurser, tid, transport og mangelfull informasjon og kunnskap (Elnan, 2010). Barn og unge med funksjonsnedsettelse har barrierer som hindrer fritidstilbud på lik linje om andre barn. De tilbudene som eksisterer blir sett på som mindre egnede for barn og unge med funksjonsnedsettelse (Karajilic, 2017). Hos flere er bevegelsen nedsatt, noe som også gir utfordringer for denne gruppen (Sosial- og helsedirektoratet, 2004). Tilrettelegging gjennom visuelle demonstrasjoner, tid, positive tilbakemeldinger, lek og gode opplevelser kan være med på å skape mer trygghet og større motivasjon for aktivitet (Sosial- og helsedirektoratet, 2004)

2.3 Idrett for barn og unge med funksjonsnedsettelse

Norges idrettsforbund sin visjon er «idrett for alle», og de har alltid hatt en interesse for å skape best mulig tilbud for mennesker med funksjonsnedsettelse. Når idrettstinget i 1996 vedtok «integrering av funksjonshemmede i norsk idrett», var dette en sammenkobling mellom norsk idrett og flere av de store interesseorganisasjonene for funksjonsnedsatte. Norsk forbund for utviklingshemmede, som var stiftet på 60-tallet, har også hatt stor betydning for idrett for funksjonsnedsatte i Norge (Norges Handikapforbund, 2006). Funksjonsnedsettelse er mulig å definere på flere forskjellige måter. Dette kan være med på å gjøre det vanskelig å fastslå eksakt hvor mange barn med en funksjonsnedsettelse som er medlem i idretten. I mars 2010 ble det gjennomført en idrettsregistrering som skulle vise alle registrerte medlemmer med funksjonsnedsettelse i idrett. Det registrerte antallet medlemmer var 10084. De mest populære idrettene var fotball (1987 medlemmer), boccia (1455 medlemmer), svømming (713 medlemmer) og håndball (544 medlemmer). Det må bli tatt i betraktning at det

utvilsomt er feilregistrering fra lagene, noe som viser at det ikke er noen eksakt oversikt over hvor mange funksjonsnedsatte medlemmer som er i idretten per dags dato (Elnan, 2010).

Etter en undersøkelse gjort av «Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne» (2008) ble det vist at funksjonsnedsatte i mindre grad deltar i idretten enn funksjonsfriske. Undersøkelsen viste at 65 prosent av unge funksjonsnedsatte har vært medlem i idrett, sett opp mot 71 prosent av funksjonsfriske. I tillegg blir det nevnt at utvalget av idretter er begrenset, noe som gjør at man ikke kan trekke generelle konklusjoner på grunnlaget av resultatene. Det ble i en annen undersøkelse, gjort av (Rødland, 2007), vist at selv med lite og mangelfull forskning har vi grunn til å tro av idrett oppleves mindre tilgjengelig for funksjonsnedsatte. Selv om forskning viser at funksjonsnedsatte barn og unge deltar mindre i idrett, betyr ikke dette at de ikke er i mindre aktivitet. Mange bruker fritid til trening som kan dempe fysiologiske følger av funksjonsnedsettelse, som dermed kan gi bedre funksjonsevne (Elnan, 2010).

I nyere data vises det at 1 av 10 personer med nedsatt funksjonsevne er medlem av et idrettslag. Det er halvparten så mange medlemmer som i befolkningen ellers. Det er derimot mange som driver med idrett uten å være organisert i et idrettslag. Digitaliseringsdirektoratet (2017) hadde en innbyggerundersøkelse der det var spørsmål om hvordan man anser muligheten for å drive med idrett. Her kommer det frem at mennesker med nedsatt funksjonsevne har dårligere mulighet for å drive med idrett enn befolkningen ellers. De med normal funksjonsevne synes å ha bedre mulighet for å drive med idrett under gode og tilrettelagte forhold enn de med en funksjonsnedsettelse. Det vises i tillegg at det er ett lavere tall på personer med funksjonsnedsettelse i idrettslagene, noe som kan tyde på at mange opplever idretten som utilgjengelig (Bufdir, 2020)

2.4 Hva fremmer og hemmer deltakelse i idrett for barn og unge med funksjonsnedsettelse

Det er ulike barrierer som hindrer for deltakelse i idretten, og uavhengig av hvem som skal ta ansvar for de ulike barrierene, så må idretten selv gjøre en innsats for å gjøre seg attraktiv for denne gruppen. Både de fysiske og sosiale barrierene er med på å utestenge denne gruppen, og gjør arenaene for idrett mindre tilgjengelig for funksjonsnedsatte (Elnan, 2010). Om idrettslag ønsker flere funksjonsnedsatte medlemmer i idretten, blir de nødt til å tenke eksternt. Det er flere studier som viser at mangel på informasjon er en av faktorene som gjør at funksjonsnedsatte er lite aktive (kunnskapsdepartementet, 2008). Både informasjon om fysisk aktivitet generelt, men også informasjon om paraidrett er med på å hindre deltakelse (Elnan, 2010). (Sosial- og helsedirektoratet, 2004) viser i sin rapport at informasjon skal ut til alle, men det er nødvendig å lovbestemme hvem som skal ha ansvar for å gi den. Rapporten gir en løsning, der helsesøster blir pålagt å fremlegge informasjon for idrett eller fysisk aktivitet når de er i kontakt med foreldrene.

I en rapport, (Løvgren, 2009), vises det til intervju av mennesker med funksjonsnedsettelse og deres deltakelse i aktivitet og idrett. Det blir trekt frem hva som er til hinder for deres deltakelse og hva som gir dem en vellykket deltakelse:

- **Hindring for deltakelse i idrett og aktivitet**

I de ulike intervjuene som er gjort i rapporten ser vi hvordan intervjuobjektene har erfart deltakelse i aktiviteter. Intervjuene gir et innblikk i hvordan kompetanse undervurderes, og hvordan manglende kunnskap hos trenere kan gi/gir konsekvenser for funksjonsnedsatte. Som tidligere nevnt kan hindringer for deltakelse oppsummeres gjennom sosiale barrierer; undervurdering av mestring, kompetanse og fordommer. Det kan oppsummeres gjennom fysiske barrierer; lite tilretteleggelse for deltakelse og tilgjengelighet. Det kan også oppsummeres gjennom mangel på kunnskap om funksjonsnedsettelsen. Disse tre er både alene og sammen, med på å hindre deltakelse. Om vi øker kunnskapen, vil vi kunne redusere både de sosiale og fysiske barrierene.

Hvilke funksjonsnedsettelse og hvilke aktiviteter har noe å si for hvorvidt deltakelsen blir sett på som vellykket eller ikke. Derfor er det viktig å ta utgangspunkt i den enkeltes preferanser, forutsetninger og nivå for å kunne tilpasse idretten eller aktiviteten til den enkelte. Slik kan en finne ulike måter å overkomme det som oppleves som problematisk og til hinder for aktiviteten. De tre punktene som er beskrevet ovenfor kan gi et utgangspunkt for å kartlegge barrierer og hindringer for deltakelse hos den enkelte (Løvgren, 2009).

- **Vellykket deltakelse i idrett og aktivitet**

I Rapporten, (Løvgren, 2009), fortelles det hva som gir en vellykket deltakelse i idretten. Hun refererer til historier om tilhørighet og mestring. Gode erfaringer sammen med oppnåelse av egne målsettinger henger sammen med en vellykket deltakelse i aktivitet. Her blir det nevnt tre egenskaper som fremmer deltakelse:

- Oppnåelse av egne målsetninger ved deltakelse.
- Vurdering ut ifra individuelle forutsetninger for aktivitet og deltakelse med tanke på tilpasning, forventning og prestasjon av deltakelse.
- Opplevelser av anerkjennelse og inkludering i aktivitet der arenaen for aktivitet skal gi positive relasjoner, hvor en opplever å bli sett, respektert og inkludert. Her er konkret kunnskap om funksjonsevne viktig (Løvgren, 2009)

2.5 Rekruttering

Det blir påpekt at ikke alle idrettene er like gode på integrering av barn og unge med funksjonsnedsettelse. Det blir nevnt av flere forbund at det med rekruttering er et stort problem, fordi det er vanskelig å komme i kontakt med og nå ut til denne gruppen med informasjon (Elnan, 2010)

Kunnskapsdepartementet (2008) har gjort en kartlegging av fritidstilbud til funksjonsnedsatte barn og unge. Denne rapporten viser at de fleste med en funksjonsnedsettelse ikke har fått et tilbud om idrett eller aktivitet. Det er vanskelig å få avklart hvem idretten skal nå ut til, og hvordan den skal nå ut til dem. Rekruttering for

denne gruppen i idrett er vanskelig, og det er vanskeligere å integrere gruppen jo større funksjonsnedsettelse personer i gruppen har.

Det kan sies at det er mer utfordrende å rekruttere unge med funksjonsnedsettelse, hvis man sammenligner dem med resten av befolkningen. Norsk idrett må øke bevisstheten om- og tilgjengeligheten for paraidrett, slik at budskapet blir formidlet til alle. En måte idrettskretsene og interesseorganisasjonene har funnet ut for å rekruttere flere medlemmer fra denne gruppen er å arrangere idrettsdager. Dette er for å gjøre målgruppen bevisst på hvilke tilbud som eksisterer og gir den enkelte muligheten til å teste ulike idretter (Karajilic, 2017).

3.0 Metode

3.1 Valg av metode

Valget av metode i denne studien er kvalitativ metode. Kvalitativ metode tar sikte på meninger og opplevelser, som ikke er knyttet til informasjon som er målbare enheter. Bakgrunnen for jeg valgte denne metoden er at den vil gi informasjon og belyse problemstillingen på en mer interessant måte. Det vil i denne studien bli gjort intervjuer, noe som kan bli påvirket av min personlighet, hvilke spørsmål som stilles og grad av engasjement. Derfor er viktig at jeg som forsker i denne studien er konkret, men samtidig ikke favoriserende ovenfor de forskjellige målgruppene. Intervjuobjektene er paraidrettskonsulenter i flere av de norske idrettskretsene, og på grunn av dagens situasjon med pandemi så blir intervjuene gjennomført over kommunikasjonsplattformen Zoom.

Resultatene jeg får må knyttes til problemstilling og teori, og se om de er pålitelige i forhold til hva jeg vil komme fram til i min studie. Jeg må vite om jeg har stilt de riktige spørsmålene og om jeg har vinklet spørsmålene i riktig retning, for at leseren kan vurdere påliteligheten i arbeidet mitt ved at jeg gjør rede for hvordan jeg har samlet inn data og mulige feilkilder som kan påvirke resultatet (Dalland, 2017).

3.2 Metode for innsamling av data

3.2.1 Utvalg av intervjuobjekter

I denne undersøkelsen er det ment å finne svar på hvordan norske idrettskretser tilrettelegger idrett for unge med funksjonsnedsettelse. Og det blir automatisk derfor mest relevant for min forskning å intervju de personene i idrettskretsene som jobber med paraidrett. Jeg har valgt å intervju paraidrettskonsulenter i flere idrettskretser organisert av Norges Idrettsforbund.

Utvalget av konsulenter har blitt valgt ut i fra geografiske plasseringer av kretsene. Jeg er interessert i å se hvordan de ulike idrettskretsene jobber med tilrettelegging, inkludering og integrering ut i fra de forskjellige geografiske områdene. Norge er et land hvor noen idrettskretser har lite areal å dekke, men relativt tett befolkning. Det er derimot noen idrettskretser som har vesentlig større geografisk område å dekke, med relativt sped befolkning.

Det har ikke bare vært enkelt å få tak i disse intervjuobjektene. Noen var veldig raske på svar, mens noen tok litt lengre tid. Det var også enkelte idrettskretser som ikke ga svar fra seg.

3.2.2 Intervjuguide

Intervjuguiden skal lede meg gjennom intervjuet og den er der for å forsikre meg om at alle temaer og spørsmål blir tatt opp i løpet av intervjuet. Det er ikke nødvendigvis slik at alle spørsmålene bli besvart i rekkefølgen spørsmålene er satt opp. Intervjuene var begrenset til mellom 45 – 60 minutter.

Intervjuguiden består av 9 spørsmål, men ut i fra svarene som er gitt kunne det komme noen oppfølgingsspørsmål. Intervjuobjektene hadde på forhånd fått vite temaet, for å få bedre innsikt i hva temaet ville omhandle og hvilke spørsmål som kunne blitt stilt.

Intervjuguiden kan du se i vedlegg 1.

3.2.3 Etisk og juridisk ansvar

Det var frivillig for alle intervjuobjektene å delta i intervjuet og de fikk beskjed om at alt av informasjon fra intervjuet vil bli behandlet konfidensielt. Alle som deltok i intervjuene vil ikke bli nevnt etter navn, og det vil heller ikke bli nevnt etnisk opprinnelse. Det vil med andre ord ikke bli nevnt noen form for personlig informasjon. Oppgaven er skrevet slik at all informasjon kun anvendes til det formålet den er tiltenkt, og det vil ikke kunne spores

tilbake til den enkelte. All informasjonen som blir innhentet, og som kan ledes tilbake til den enkelte, vil bli slettet etter at oppgaven er levert.

Hver enkelt fikk også et informasjonsskriv som måtte signeres i forkant av intervjuene. Dette for at de skulle forstå sine rettigheter når det kom til informasjonen som ville bli gitt i intervjuene, og deres rettigheter for å se et ferdig resultat før oppgaven blir levert. Det ble også nevnt i skrivet at feilinformasjon kunne endres/slettes, og at om intervjuobjektet ønsket å trekke seg fra studiet, så hadde de rett til det.

Informasjonsskrivet kan du se i vedlegg 2.

For å kunne gjøre intervjuet i denne oppgaven, søkte jeg gjennom NSD og fikk godkjenning til å gjennomføre undersøkelsen. Ved eventuelle endringer var jeg nødt til å sende en ny søknad, men dette var ikke nødvendig i denne oppgaven. Min søknad hos NSD fikk også et referansenummer: 677415.

3.3 Gjennomføring av intervju

Gjennomførelsen av intervjuet ble gjort gjennom kommunikasjonstjenesten Zoom, ettersom jeg ikke fikk reist og intervjuet dem ansikt til ansikt. Dette på grunn av Covid-19 og Helsedepartementets anbefalinger. Alle intervjuene ble gjort på forskjellige dager og transkribert like etter. Jeg tok lydopptak av alle intervjuene, og etter et uhell i første intervju, som gjorde at jeg mistet hele opptaket og vi måtte ta intervjuet på nytt, så tok jeg både oppe lydopptak på Zoom og på telefonen. Alle intervjuobjektene var klar over at det ble tatt lydopptak av deres svar og underskrevet en godkjenning. Alle intervjuene ble gjennomført i tidsperioden 26. mars – 14. april.

3.4 Behandling av data

All dataen og informasjonen som kom fram i intervjuene er lagret i egne filer på en HiMolde-server. Disse filene er kodet, som vil si at kun jeg forstår hvilke filer som er hvor. Ingen av navnene er nevnt i noen av filene, og heller ikke annen personlig informasjon.

Det er ikke blitt nevnt annet enn navnene til intervjuobjektene i intervjuene, og de har også fått beskjed om at all informasjon vil bli kodet og slettet etter levert oppgave.

4.0 Resultat

Det er i denne undersøkelsen, som sagt tidligere, blitt gjort intervju av parakonsulenter i fire forskjellige idrettskretser i Norge. Alle intervjuobjektene har svart på de samme spørsmålene og svart sine meninger om hvordan idrettskretsen jobber med paraidrett. Det har blitt snakket om idrett, tilbud og informasjon. Med svarene til intervjuobjektene, vil jeg knytte dette opp mot aktuell teori.

4.1 Informanter

Mine informanter i denne undersøkelse er som sagt parakonsulenter i fire forskjellige idrettskretser rundt om i Norge. Noen er erfarne i denne stillingen, mens noen har kun jobbet i noen få år. To av konsulentene jeg har intervjuet har kun jobbet i denne stillingen i 2-3 år, men de to andre har jobbet i denne stillingen i mellom 10 og 20 år. Jeg fikk også vite at to av mine informanter hadde 50% stillinger, men de to andre hadde 100% stillinger. Jeg ble fortalt av IO4 at dette var de to vanligste stillingsprosentene for en parakonsulent i Norge, men at det er en idrettskrets som har en 80% stilling. Det kan også sies at tre av mine informanter i denne undersøkelsen var kvinner, og en var mann.

Norge har 11 idrettskretser, og hver idrettskrets har et fagområde for paraidrett. Alle kretsene har en eller flere parakonsulenter og hver av de jobber på hver sin måte. Alle parakonsulentene har den samme visjonen og jobber mot et felles mål, og det er å få flere utøvere innen de firemålgruppene; Utviklingshemmede, bevegelsesnedsatte, døve- og hørselsnedsatte, og blinde- og synsnedsatte. Alle konsulentene jobber for å få til et best mulig tilbud og for at alle skal føle seg velkomne i idretten, for idretten skal være for alle. Idrettsforbundet har ti tiltak og

ni av de ti tiltakene dreier seg om forhold som befinner seg innenfor idrettens ansvarsområde. Det siste tiltaket, å arbeide interessepolitisk for bedre tilrettelagt kroppsøving og endrede ordninger for aktivitetshjelpemidler, ledsagere og transport, omhandler forhold utenfor idrettens ansvarsområde, men som likevel kan ha stor betydning for idrettens målsetting om idrett for alle (Norges idrettsforbund, 2020).

Ingen av mine intervjuobjekt hadde særlig med erfaring med funksjonsnedsatte før de fikk sine jobber som fagkonsulenter for paraidrett, men alle har en idrettsrelatert utdannelse, som for eksempel Sport Management. Nesten alle har vært innom en jobb hvor man har med funksjonsnedsatte å gjøre, om det har vært sommerjobb eller assistent på arrangement. IO1 nevner at en motivasjonsfaktor er et familiemedlem som har noe som ikke nødvendigvis er en funksjonsnedsettelse, men at en så sterk utgave kan potensielt hindre denne personen i å kun delta i idrett i framtiden. Dette familiemedlemmet har en sterk form for leddgikt, så IO1 ønsker at denne personen alltid skal kunne ha et tilbud å gå til.

IO2 forteller at en erfaring er arbeid som BPA, altså brukerstyrt personlig assistent, for en kvinne som spilte boccia på høyt nivå. Jobben som BPA inneholdt reiser rundt på arrangementer og konkurranser. I tillegg har IO2 deltatt som støtte for en parautøver ved ett annet idrettsarrangement. Det å være assistent under et idrettsarrangement er kanskje det som går igjen mest, hvor flere av konsulentene har deltatt i forskjellige arrangementer som assistent.

De fleste erfaringene har parakonsulentene fått etter å ha påbegynt jobben som fagkonsulent for paraidrett. Noe annet som også har bygget seg større er kompetansen. Flere av konsulentene forteller at det er en stilling hvor man har mye ansvar, og det er mye som må legges til rette, både for det idrettslige og for det medisinske. Det er ikke kun å hente en idrettsutøver til et idrettslag, men man må sørge for å ha personale som kan håndtere ulike situasjoner. Dette kommer også helt an på funksjonsnedsettelsen.

Noen typer erfaringer som konsulentene har opparbeidet mens de har hatt denne stillingen er utfordringer og motivasjonsfaktoren for å fortsette med det arbeidet. Den største utfordringen hos alle er rekruttering, men dette bidrar også til at når man får rekruttert utøvere, og de presterer bra på høyt nivå, så blir dette en voldsom motivasjonsfaktor for videre arbeid. IO4 oppsummerer dette ganske godt på spørsmålet mitt om hva som er det viktigste med deres jobb;

Det å se framgangen og det å se at selv om vedkommende ikke hadde trodd at dette er noe, så ser man at han/hun har lyktes. Det lille jeg bidrar med der, det er de suksessoppskriftene som er veldig moro, og selvfølgelig er moro å lykkes med å få til flere tilbud også, men det er ikke meg det står på, det er klubben som må dra dette her videre. Jeg bare skuffer dem inn også må klubben jobbe videre for dem. Så jeg tror det viktigste for meg er det å få flere klubber til å se at dette er et viktig arbeid, for å få total helhet i idrettslaget. Da kan faktisk hele idrettslaget si at jo vi har idretts glede for alle.

4.2 Rolleforståelse

Parakonsulentene i denne undersøkelsen har ganske like roller i idrettskretsen, og samarbeider godt mot et felles mål; økt aktivitet for personer med funksjonsnedsettelse. Alle har en arbeidsdag som går ut på å både ha møter og besøke idrettslag. De har en vanlig arbeidsdag, men i og med at breddeidretten ikke finner sted fra 08-16, men om kveldene så blir det også en del kveldsjobbing. IO1 forteller at arbeidsdagen ofte er vanlig arbeidstid for andre flest, men siden det er få idrettslag med faste ansatte i kretsen så blir mye av arbeidet med klubbene på ettermiddagene og kveldene, om klubbene skal ha kurs eller trenger bistand til diverse ting. Det er dermed veldig varierte arbeidsdager. I andre idrettskretser hvor det er flere idrettslag med flere medlemmer er det enda mer kveldsarbeid, og det er enda mer besøk hos idrettslag.

En paraidrettskonsulent har flere arbeidsoppgaver i løpet av en arbeidsdag, og IO3 forteller på en måte som oppsummerer en arbeidsdag ganske godt;

Eksempelvis i går, så startet dagen med et så kalt fagforumsmøte for særforbund og idrettskretser, og fagkonsulentene flest var vell tilstede, så det er på en måte møtebiten om informasjon om paraidrett og den påvirkningskraften vi har opp mot særforbund og kretser, så de på en måte tar tak i det og prioriterer arbeidet. Så fortsetter ofte arbeidsdagen som i går, så var det en reise til en bygd, hvor det var et møte med et idrettslag som ønsker å starte opp en ny type aktivitet for funksjonshemmede. Vi prata litt om hvordan vi da kan gjøre det og så litt på de

ulike rollene vi har, for jeg har da en rolle opp mot aktivitet, også er det andre som har sin rolle. Etter det møtet så skulle jeg egentlig videre på et nytt møte med et Elite-fotballag i forhold til noe opplegg de skulle ha, men det satte jeg noen andre til å gjøre (IO3).

Her er da arbeidsdagen delt inn i en organisatorisk del og en offentlig del. Den organisatoriske delen hvor det er møter mellom idrettskretsene og særforbundene i et såkalt fagforumsmøte, for så å gå over til den offentlige delen hvor parakonsulentene reiser ut til klubber.

Andre intervjuobjekter forteller at en arbeidsdag ofte er møter med idrettslag, skoler og institusjoner, foresatte og andre idrettskretser. IO4 forteller at det er veldig mye kontortid, kanskje spesielt nå under Covid-19, men også til vanlig. Det er mye gjennomgang av mail. IO4 forteller også at veldig mye kommer an på hvilke årstider de er inne i. De årstidene hvor det er mer aktivitet er det også mer arbeid, spesielt sent på våren og tidlig på høsten.

Som parakonsulent har du et ganske stort ansvar for å tilrettelegge for at idrettsklubbene skal få skapt et idrettstilbud for funksjonsnedsatte. Det er flere av mine intervjuobjekt som nevner at det å tilrettelegge for klubbene er en veldig stor del av jobben deres. Det å kunne bistå i situasjoner hvor klubbene trenger hjelp til å starte opp et tilbud, og for å kunne hente inn utøvere til de respektive tilbudene. Parakonsulentene jobber, som IO1 forteller, med 3 hovedmål og det er; rekruttering, utgivelse av informasjon og kompetansebygging. Rekruttering omhandler det å kunne rekruttere ikke bare spillere, men også ansatte og idrettslag. Når idrettskretsen sier de jobber med å kunne gi ut informasjon har jeg fått vite i intervjuene at de har foredrag innenfor både idrettssektoren og helsesektoren og samtidig er i kontakt med skoler, institusjoner og andre personale som for eksempel fysioterapeuter/ergoterapeuter. Flere av parakonsulentene nevner at de får henvendelser fra helsepersonell og har jevnlig kontakt med dem om aktuelle utøvere. Når det gjelder det å kunne bygge kompetanse har jeg gjennom disse intervjuene funnet ut at stadig flere blir interessert i å lære om paraidrett, og at flere får mer og mer kompetanse innen feltet. Det går litt inn i den rekrutteringsbiten, hvor det handler om å bygge kompetanse for å skape engasjement og

for å få flere ansatte og flere til å ville jobbe med paraidrett. Samtidig handler det også om kompetanse for de ulike funksjonsnedsettelsene.

4.3 utfordringer

Som fortalt over så er en arbeidsdag for en parakonsulent veldig variert, men er det noe som alle er enige om så er det at denne jobben ikke kommer uten utfordringer. Alle nevner rekruttering som deres største utfordring. Men samarbeid og det å kunne ha et tilbud tilgjengelig for utøvere er også noen av utfordringene som kommer med. Nå kan det sies at alle disse utfordringene henger litt sammen.

4.3.1 Rekruttering

Å jobbe med paraidrett er ikke den letteste jobben innen idrett. Det er ganske mange som har en funksjonsnedsettelse, men det er ikke alltid like lett å få integrert disse inn i idretten. Det å starte et eget idrettslag for funksjonsnedsatte er ikke lett, for det må være tilrettelagt for at de med den og den spesifikke funksjonsnedsettelsen skal få kunne følt på mestring og samtidig ha det gøy. Det å tilrettelegge for de med en funksjonsnedsettelse kommer også helt an på hvor i landet de er, og samtidig hvor mange med samme funksjonsnedsettelse som er i nærheten av samme sted. IO1 svarte på min undersøkelse at den største utfordringen er å finne de med en funksjonsnedsettelse. Det er flere av mine intervjuobjekt som slet med det å rekruttere, men spesielt for IO1 er dette en stor utfordring med tanke på at det store distanser mellom små bygder i kretsen. Det handler ikke heller bare om å finne noen med en funksjonsnedsettelse;

Selv om du går innenfor para, så kan vi ikke bare hente alle som har en det og sette de sammen, for en utøver som er bevegelseshemmet og som mangler ett ben kan ikke bare settes sammen med en med utviklingshemning, for eksempel DS. De har forskjellige behov, og det er kanskje der det er vanskelig å få rekruttert inn. Og det er egentlig det som er hovedutfordringen (IO1).

Det er også en stor utfordring for IO2 å rekruttere utøvere til paraidrett, selv om det geografiske ikke er det største problemet. Spesielt døve- og hørselshemmede, og synshemmede er vanskelige å finne. Det er heller ikke så mange idrettslag i Norge for døve- og hørselshemmede, eller synshemmede, som det er for eksempel utviklingshemmede. IO2 nevner også at flere utøvere kanskje vil kunne trenge hjelp med transport og/eller diverse utstyr for å kunne delta i idrett, og dette er noe idrettskretsen har samtaler med idrettslagene om, for å kunne bedre tilbudene. Det går igjen blant flere av intervjuobjektene at det er mest krevende å få inkludert de med syns- og hørselsnedsettelse. Det blir nevnt at den største grunnen for at rekrutteringen er vanskelig spesielt for hørsels- og synshemmede er at de møter på mange barrierer ved å delta i idretten.

Det å få engasjert idrettslagene kan også være en stor utfordring, noe IO4 forteller er kanskje den største utfordringen. I flere av idrettskretsene er det et stort problem å få inkludert utøvere og få nye personer med funksjonsnedsettelse inn i idretten, men for IO4 er det faktisk også en stor utfordring å få inkludert idrettslagene. IO4 nevner at det å skape engasjement blant idrettslagene er noe de jobber med hver dag.

Vi som jobber i idretten skal jo jobbe primært med våre medlemmer, jo det er idrettslagene og medlemmene. Ja men vi har nå en case her da om at vi gjerne vil ha flere medlemmer med funksjonsnedsettelse inn i idretten, at de skal vite at her er det tilbud, det vil si at vi må jobbe med klubbene slik at de ser at det må vi finne en løsning på (IO4).

Det er ikke slik at idrettslag ikke vil inkludere parautøvere, men de ser nok på dette som kanskje en større oppgave, fordi det er en helt annen målgruppe enn det de er vant til å jobbe med. Det trengs mer kompetanse og det er det ikke alle som tør å ta sjansen. Også i svarene hos IO3 blir det nevnt at det å skape et engasjement er en utfordring. Uten et engasjement blir det vanskelig å få rekruttert parautøvere i idretten.

Jeg får et inntrykk av at de fleste av konsulentene jeg har intervjuet egentlig ikke er så veldig opptatt av om de rekrutterer unge eller voksne, men de er opptatt av å rekruttere personer med funksjonsnedsettelse i alle aldre. Det viktigste for dem er å skape idrettsglede for alle. Derimot er det for de fleste lettere å rekruttere barn og unge. Det er

kun IO2 som gir meg et konkret svar på at de har fokus og størst pågang i rekrutteringen av unge;

Det handler om at jo tidligere du kommer inn jo lettere blir det senere. Det kan jo hende du får en skade som gjør at du får en funksjonsnedsettelse sent i livet, men hvis det er medfødt og du får gått inn i idretten tidlig så tror jeg du ser hvilke muligheter og du skaper et bedre utgangspunkt i livet (IO2).

IO2 nevner at dette er viktig for barn og unge for å kunne skape gode verdier for resten av livet.

4.3.2 Tilbud

Alle idrettskretsene i Norge har tilbud til flere av de fire målgruppene. Men alle mine intervjuobjekt fortalte at de ikke hadde noen egne idrettslag for blinde- og synshemmede, eller døve- og hørselshemmede.

Ikke alle intervjuobjektene hadde det samme svaret til spørsmålet om tilbud. IO1 mente spesielt at det ikke er mangel på tilbud, men at det er vanskelig å finne utøvere som kan delta i disse tilbudene. IO1 har fått flere henvendelser fra idrettslag som ønsker å starte opp idrettstilbud for flere forskjellige typer funksjonsnedsettelse, men problemet er at det ikke er så mange som er tilgjengelige, eller som ikke er lette å få tak i. For denne idrettskretsen er det ikke mangelen på tilbud, men mangelen på utøvere som skaper størst problemer. Også IO2 ga også uttrykk for at det ikke er mangelen på tilbud, men mangelen på utøvere.

For noen idrettskretser er det faktisk et større problem å kunne skape tilstrekkelige tilbud, for det er flere idrettskretser som sliter med å skape engasjement hos idrettslagene. Tidligere skrev jeg at IO4 syntes det var en krevende oppgave å kunne rekruttere idrettslag, og da blir det vanskelig å kunne skape et tilbud for utøverne. Det er idrettslagene som driver aktiviteten, så for å kunne skape et tilbud er idrettsklubbene nødt til å ha et ønske om å bidra.

Selv om det er en veldig viktig for idrettskretsene å rekruttere og ha tilbud tilgjengelig for alle, så nevner IO2 noe som også kan være til ettertanke. Nettopp det med at, hva om det blir for mange tilbud?

Vi vet jo at de startet opp med rullestolbasket i en kommune, men de måtte avslutte for de fikk ikke tak i nok utøvere, også jo mer sånne tilbud det dukker opp så blir det en slags konkurranse om utøverne fordi det er ikke så mange. Men vi vet ikke antallet, vi kan bare estimere (IO2).

Det er altså ikke bra om idrettskretsen kan stille med for mange tilbud, for det kan bli konkurranse for idrettslagene om å få utøverne i og med at det ikke er så mange parautøvere tilgjengelig.

For flere av utøverne er kanskje også tilbudet om ekstra trening en viktig faktor. Idrettskretsene har et tett samarbeid med Olympiatoppen, som også har et fokusområde innenfor paraidrett. De fire målgruppene går i Olympiatoppen under; Paralympisk (bevegelsesnedsatte og synsnedsatte), Deaf-Olympics (hørselsnedsatte) og Special Olympics (utviklingshemmede). Flere av disse utøverne kommer inn i idretten, men finner ut at de vil satse litt mer. Da går de over til Olympiatoppen, og vil da få muligheten til å konkurrere i EM og VM, samt de større arrangementene nevnt tidligere.

4.3.3 Samarbeid

Samarbeid mellom idrettskretsene og særforbundene er kanskje det viktigste arbeidet når det kommer til paraidrett. Sammen med skoler og institusjoner så dannes egentlig hele paraidretten. Både unge og voksne personer med funksjonsnedsettelse, spesielt utviklingsnedsettelse, er lettest å finne på skoler og institusjoner. Alle jeg har intervjuet i denne undersøkelsen har sagt at du har en form for samarbeid med skoler og/eller institusjoner. Og deres evne til å kunne skape relasjoner utenfor idretten er svært viktig for å kunne få spredd tilbudet ytterligere.

Alle idrettskretsene jeg har intervjuet har sagt at de har en form for samarbeid med skoler, og IO4 nevnte at det er vanskelig for frivillige organisasjoner å komme inn i den offentlige sektoren, men at det hjelper veldig om skoler har foresatte som mener det er

viktig å få ungene ut i fysisk aktivitet. Foresatte på skoler blir på en måte en døråpner for idrettskretsene, og gjør samarbeidet lettere.

I intervjuet nevner også IO3 at deres samarbeidet med skoler går ut på å utdanne og rekruttere trenere til treningsgrupper, som er svært viktig for å kunne øke kompetansen for paraidrett. IO3 forteller at de henter ut elever fra idrettslinjer og får dem inn som trenere for treningsgrupper med parautøvere.

Jeg har et samarbeid med Toppidrettsgymnaset her i byen i forhold til å rekruttere trenere til en treningsgruppe. Det har vi prøvd flere steder, hvor vi går inn på idrettsfag og henter ut trenere fra idrettslinjer (IO3)

Samarbeidet med foresatte er noe som blir høyt ansett i paraidretten, hvor flere av de foresatte inkluderer seg i idretten for sine barn. Mange foreldre og støttekontakter er svært interesserte i å få sine barn/brukere inn i fysisk aktivitet og det er det flere av mine intervjuobjekt som har fått føle på. Mange foreldre er i kontakt med paraidrettskonsulentene, som de har fått kontakt med gjennom skole, boliger eller fysioterapeuter. De fleste fagkonsulentene får også henvisninger fra foreldre når det starter nye idrettstilbud og/eller når enkelte tilbud ikke går som planlagt. Det er også mange foreldre som tar kontakt med idrettskretsene når det gjelder aktivitetstilbudet på Beitostølen helsesportsenter, det er et re/habiliteringssenter for mennesker med funksjonsnedsettelse og ulike diagnoser. Her fyller foreldrene eller utøverne selv ut et oppfølgingsskjema som blir sent til idrettskretsen der hvor den eventuelle utøveren bor.

4.4 Viktigheten med paraidrett

Idrett i seg selv er skapt for å bedre fysisk og psykisk helse gjennom fysisk aktivitet og mosjon, eller for å kunne oppnå best mulig resultater med fast struktur og regelverk. Idrett blir brukt for å skape engasjement og glede, mestringsfølelse og for å styrke seg selv fysisk. For mange er det også et sosialt samfunn hvor folk kommer i kontakt med hverandre, dette kan være spesielt for utøvere som synes det er vanskelig å komme seg ut og ha et sosialt liv ellers. Mennesker med en funksjonsnedsettelse kan synes det er svært vanskelig å kunne komme seg ut i det sosiale på grunn av barrierer som kan oppstå,

og dette er noe idretten hjelper dem med. Idretten kan være en vei ut av et mørkt sted og ut i den store verden.

Jobben som paraidrettskonsulent kan være krevende og tidkrevende, men for mine intervjuobjekt har det vært så mye mer. IO4 forteller om at motivasjonen er å oppleve de suksessoppskriftene og den idrettsgleden som oppstår når en utøver gjør det bra i sin respektive idrett.

Jeg tenker at gnisten for å jobbe videre er de gangene jeg opplever de suksesshistoriene, hvor jeg da følger en utøver fra det å ikke kunne gjøre noen ting, til nå å prestere og skal delta i internasjonale mesterskap. Det å se framgangen og det å se at selv om vedkommende ikke hadde trodd at dette er noe, så ser man at han/hun har lyktes. Det lille jeg bidrar med der, det er de suksessoppskriftene som er veldig moro, og selvfølgelig er moro å lykkes med å få til flere tilbud også (IO4).

Det å skape idrettsglede for alle er veldig viktig for å kunne opprettholde og/eller øke den fysiske og psykisk helsen generelt i befolkningen, men hos parautøvere er det kanskje enda viktigere, i og med at disse har lettere for å kunne oppleve barrierer i hverdagen.

Det er mange parautøvere som er med i et ordinært idrettstilbud, og idrettskretsene må da bistå idrettsklubbene for å kunne tilrettelegge dette best mulig for den enkelte parautøveren, for å kunne gi alle utøverne best mulig tilbud.

Barn og unge med funksjonsnedsettelse kan ofte synes det er vanskelig å være blant funksjonsfriske barn, fordi de er annerledes. Det å være annerledes er generelt vanskelig når en er ung, men det eneste man trenger er å bli inkludert i det sosiale, noe Birgit Skarstein skriver på Norges Idrettsforbunds hjemmeside; «*Barn og unge går på samme skole, funksjonshemmede som funksjonsfriske – da er det naturlig at de også trener sammen. Det er gøy å være sammen, og de føler seg som én helhet*» (Skarstein, 2009).

5.0 Diskusjon

I denne delen vil jeg ta for meg noen av punktene i resultatet og sette det opp mot teorien jeg har funnet. Jeg har valgt å diskutere rekruttering, tilbud og samarbeid.

5.1 Rekruttering

Som fortalt i 4.4 så er rekrutteringen noe alle parakonsulentene ser på som sine største utfordringer, om det er utøvere eller idrettslag. IO4 forteller spesielt om utfordringene ved å rekruttere idrettslag, noe som også Norges Idrettsforbund skriver om i sin rapport gjort av Oslo Economics; «*At et idrettslag ser problemer heller enn muligheter trenger ikke skyldes vond vilje. Det er mest sannsynlig et utslag av manglende kompetanse på tilrettelegging av aktivitet for mennesker med funksjonsnedsettelse*» (Norges idrettsforbund, 2020).

IO4 tror heller ikke det er mangelen på vilje, men mangelen på kompetanse som utgjør at idrettslag ikke alltid er villige til å starte opp tilbud for funksjonsnedsatte. Idrettslagene er så redde for at det skal bli mye mer arbeid enn de er villige til å gjøre, men med litt mer kompetanse i idrettslaget så skal ikke dette nødvendigvis bli så fryktelig mer arbeid. Løvgren (2009) skriver i sin rapport om unge funksjonsnedsatte om hvordan kompetanse undervurderes, og hvordan manglende kunnskap hos trenere kan gi/gir konsekvenser for funksjonsnedsatte.

Hindringer for deltakelse oppsummere gjennom følgende barrierer: 1) sosiale barrierer: som undervurdering av mestring, kompetanse og fordommer. 2) fysiske barrierer: lite tilretteleggelse for deltakelse og tilgjengelighet. 3) manglende kunnskap om funksjonsnedsettelsen. Disse tre punktene, både alene og sammen, er med på å hindre deltakelse. Økt kunnskap kan redusere både sosiale og fysiske barrierer (Slettlie, 2020, s. 15)

Dette er noe alle mine intervjuobjekter snakker om, og alle er opptatt av å øke kompetansen hos idrettslagene for å kunne forbedre kvaliteten på tilbudene. Dette også for å få klubbene til å innse at det ikke er så fryktelig mye mer jobb om man har riktig innstilling og setter seg mål for aktiviteten.

IO2 nevner at flere muligens vil trenge hjelp med diverse utstyr og transport, og Norges Idrettsforbund (2020) skriver at uansett hvordan det tilrettelegges for aktivitet, om ikke utøveren har de diverse hjelpemidlene som ledsager, transport eller har tilgang på nødvendige aktivitetshjelpemidler, så blir det heller ingen aktivitet. De nevner også offentlige aktører er viktige for å fremme målgruppens idrettsdeltakelse. Også vi som privatpersoner og andre organisasjoner, stiftelser og foreninger er viktige for å fremme målgruppens deltakelse i aktiviteter. Uten støtte fra samfunnet blir rekruttering av enda mer krevende.

Det blir påpekt at ikke alle idrettene er like gode på integrering av barn og unge med funksjonsnedsettelse. Det blir nevnt av flere forbund at det med rekruttering er et stort problem, fordi det er vanskelig å komme i kontakt med og nå ut til denne gruppen med informasjon (Elnan, 2010). Dette er noe intervjuobjektene tar opp under mine spørsmål om de største utfordringene og om de rekrutterer flest unge eller eldre. Alle uten om IO2 svarer at de ikke har noe større fokus på yngre enn eldre, fordi det de er opptatt av er idrettsglede uansett alder. De nevner derimot at de er veldig mye i kontakt med skoler og andre institusjoner hvor det er unge, så jeg får et inntrykk av at det er stor pågang hos yngre også. Det nevnes at når det er snakk om åpne aktivitetsdager så tiltrekker dette ofte unge voksne, altså mennesker som opplever overgangen fra ung til voksne. IO2 skriver derimot at de har fokus på å rekruttere unge, fordi dette vil hjelpe dem senere i livet, fordi idrett i større grad vil føre til en bedre livshverdag. Som nevnt i kapittel 2.2 vil funksjonsnedsette gjennom fysisk aktivitet og trening få mer krefter til å gjennomføre hverdagslige oppgaver, en mer aktiv hverdag og minsker sjansen for livsstilssykdommer som hjerte- og karsykdommer, osteoporose, overvekt og tidlig død (Sosial- og helsedirektoratet, 2004).

5.2 Tilbud

For idrettskretsene er det mye som må klaffe for at det de skal kunne gi et tilbud til eventuelle utøvere. Idrettslag og utøvere må være tilgjengelige og engasjerte, spesielt

idrettsklubbene. Uten idrettsklubbene er det ikke mulig å få skapt et tilbud.

Idrettsklubbene må ha lyst til å stille med et tilbud, men det er det ikke alle som er villig til å gjøre. Behovet for et tilbud er det ikke alle idrettsklubbene som skjønner og spesielt IO4 får kjenne på det at klubbene ikke er engasjerte for arbeidet. Norges idrettsforbund (2020) skriver at kompleksiteten i behov gjør det vanskelig å identifisere ett enkelt tiltak som helt sikkert vil løfte målgruppens deltakelse i organisert idrett. I stedet er det summen av flere mindre tiltak, på alle nivåer innenfor idretten, som har størst sannsynlighet for å lede til en økt rekruttering av målgruppen. Ved å ikke kunne få idrettslag interesserte blir det også dårligere tilbud for utøverne. Mange klubber er også dårlige på å gi ut informasjon. Opplevelsen målgruppen har av et manglende tilbud kan være basert på faktiske erfaringer med tilbudet, men også på antagelser basert på hva som er tilgjengelig av informasjon fra idrettslagene (Norges idrettsforbund, 2020).

IO2 nevner at det er noen tilbud som dukker opp hos forskjellige idrettsklubber, og dermed blir som en slags konkurranse mellom idrettsklubbene for å kunne få utøveren til sin klubb. Dette er ganske kontraster fra intervjuet med IO1 hvor avstandene er så store og bygdene er så små at det nesten er umulig å få startet et tilbud i det hele tatt. *«Mange steder rapporteres det om at særiddrettene konkurrerer om utøverne, mens andre steder helt synes å mangle et tilbud»* (Norges idrettsforbund, 2020). Det er derimot ikke alle idrettskretsene som nevner i intervjuene som nevner at det blir konkurranse mellom idrettslagene, men at det er jobben med å finne utøvere som er det mest krevende. Dette er noe alle konsulentene er enige om. Flere nevner at enkelte med funksjonsnedsettelse ser på idretten som utilgjengelig på grunn av at det ikke alltid er mulig å starte et tilbud.

Bufdir (2020) nevner at Digitaliseringsdirektoratet (2017) hadde en innbyggerundersøkelse som viste at mennesker med nedsatt funksjonsevne har dårligere mulighet for å drive med idrett enn befolkningen ellers. I mine intervju kommer det fram at utøvere med funksjonsnedsettelse har vesentlig dårligere utgangspunkt for å starte med idretter enn funksjonsfriske. De med normal funksjonsevne synes å ha bedre mulighet for å drive med idrett under gode og tilrettelagte forhold enn de med en funksjonsnedsettelse. Det vises også at det er ett lavere tall på personer med en

funksjonsnedsettelse i idrettslagene, noe som tyder på at mange med en funksjonsnedsettelse anser idretten som utilgjengelig (Bufdir, 2020).

5.3 Samarbeid

Alle mine intervjuobjekt svarer på mitt spørsmål om samarbeid at de har en eller annen form for samarbeid med skoler, institusjoner og idrettslag. Alle disse går under den offentlige sektoren, så man kan si at idrettskretsen samarbeider med kommunene og fylkeskommunene. Dette samarbeidet er nødvendig for å få tak i personer med funksjonsnedsettelse. Om idrettskretsene ikke har et samarbeid med den offentlige sektoren ville det vært ekstremt vanskelig å kunne få tak i parautøvere. Kommuner spiller en nøkkelrolle i å fremme målgruppens deltakelse i idrett. De eier i mange tilfeller idrettsanleggene, innvilger ledsagerordninger og transport, og drifter kommunale boliger/bofellesskap for mennesker med funksjonsnedsettelse. Kommunen er også en viktig aktør i rollen som skoleeier (Norges idrettsforbund, 2020).

Gjennom den offentlige sektoren får parakonsulentene kontakt med foreldre eller støttekontakter, om det er gjennom skole, omsorgsboliger eller helseorganisasjoner. Flere av intervjuobjektene nevner at de får mange henvisninger gjennom fysioterapeuter og ergoterapeuter. Og det er veldig viktig for parakonsulentene å få denne kontakten med foreldrene, for da ser de behovet for tilbud i idrettslagene. Om ikke foreldre tar kontakt og viser interesse blir det heller ingen flere tilbud for spesielt unge med funksjonsnedsettelse. Det er gjort lite forskning på idrettskretsenes relasjoner med foresatte, men idrettsforbundet skriver i sin rapport at klubbens evne til å skape gode relasjoner til de foresatte synes å være et svært viktig punkt for informasjonsdelingen (Norges idrettsforbund, 2020).

Foreldrene er ganske ofte de som også stiller seg til disposisjon for å være trenere for utøvere med nedsatte funksjonsevner. Så og si alle mine intervjuobjekt forteller at det er foreldre som tar kontakt og er interessert i å få til et tilbud, samtidig som de vil være med som støttespillere i disse tilbudene, om det er som trenere eller kun som assistenter. IO4

forteller også at det er mange foreldre som ser nyttigheten av å kunne forstå mer om hvordan personer med funksjonsnedsettelse fungerer i idretten, noe også Norges idrettsforbund (2020) skriver om i sin rapport; I intervjuene med idrettslag fremheves det at det er viktig at foresatte blir kjent med fordelene med å drive med idrett for barnet, slik at også foreldrene prater positivt om idrettstilbudet til barnet og motiverer til deltakelse.

6.0 Avslutning

6.1 Oppsummering

Jeg har i denne undersøkelsen prøvd å få et bedre innblikk i hvordan parakonsulenter jobber for tilrettelegging av barn og unge med funksjonsnedsettelse i idretten. Jeg har intervjuet fire parakonsulenter som jobber i forskjellige idrettskretser, og jeg har valgt intervjuobjektene med tanke på forskjellige geografiske områder. Jeg har villet se forskjellen på store geografiske områder med lite innbyggere kontra små geografiske områder med flere innbyggere.

Alle intervjuene ble gjennomført i tidsrommet 26. Mars til 11. April og ble gjennomført via kommunikasjonstjenesten Zoom. Jeg gjorde også opptak på Zoom, samtidig som jeg gjorde et back-up-opptak på telefonen fordi det hadde skjedd et uhell i første intervju hvor hele intervjuet ble borte, og da dette intervjuet måtte gjennomføres på nytt.

6.2 Konklusjon

I denne oppgaven hadde jeg som mål å intervju parakonsulenter i fire norske idrettskretser, for å få et bedre innblikk i hvordan en parakonsulent jobber for å bedre inkluderingen av funksjonsnedsatte i idretten. Min konklusjon er at jobben som parakonsulent ikke er særlig enkel. En arbeidsdag for en parakonsulent er veldig variert og kan handle om alt fra møter med andre idrettskretser til å besøke idrettslag eller utøvere. Det er også mye papirarbeid og E-post som må gjennomgås. Parakonsulentene har et felles mål om å bedre inkluderingen i alle idrettskretsene, men jobber på forskjellige måter for å få det til. Grunnen for at hver parakonsulent må jobbe på sin egen måte er at det er ekstremt stor forskjell på hvilken idrettskrets man jobber i. Dette skyldes de store forskjellene geografisk og med tanke på folketallene i de forskjellige kretsene. Noen parakonsulenter jobber mer med å kunne tiltrekke seg utøvere, mens andre jobber mer for å kunne rekruttere idrettslag for å kunne ha et godt nok tilbud for de utøverne som allerede vil ut i idretten. Det er også noen kretser som jobber for at det

ikke skal bli for mange tilbud, slik at det ikke blir for mye konkurranse mellom idrettslagene, eller mellom særforbundene.

Alle møter ulike utfordringer, men den største utfordringen for alle er rekrutteringen. Rekruttering av utøvere og rekruttering av idrettslag. Jeg var opptatt av å se om det var forskjeller hos idrettskretsene ut i fra de geografiske plasseringene i landet. Forskjellene var ikke så veldig store, bortsett fra at kretsene med få innbyggere og store områder strevde mer med å rekruttere utøvere. Kretsene med høyt innbyggertall på et relativt mindre geografisk område strevde i større grad med å rekruttere idrettslag. Rekrutteringen av utøvere er vanskelig fordi man ikke har et fast tall på hvor mange som har en funksjonsnedsettelse.

De fleste idrettskretsene hadde heller ikke noe mer fokus på inkludering av unge utøvere, men inkludering av utøvere i alle aldre generelt. Det var kun ett intervjuobjekt som ga meg et konkret svar på at deres fokus på lå mest på unge parautøvere. Alle parakonsulentene var generelt opptatt av idrettsglede for alle.

Parakonsulentene samarbeider med kommuner og andre lokale institusjoner for å kunne tiltrekke seg og inkludere personer med funksjonsnedsettelse, men ikke alle med en funksjonsnedsettelse tørr å prøve idretter på grunn av ulike barrierer de møter. Dette er noe jeg mener burde settes mer fokus på, da det kan gi en lett tilgang til å kjenne på blant annet mestringsfølelse, selvtillit og en meningsfylt hverdag..

7.0 Bibliografi

- Beitostølen Helseportsenter. (u.d.). *Om Beitostølen Helseportsenter*. Hentet fra Beitostølen Helseportsenter: <https://www.bhss.no/om-senteret/>
- Buudir. (2020). *Hva er nedsatt funksjonsevne?* Hentet fra Buudir.no: https://www.buudir.no/Nedsatt_funksjonsevne/Hva_er_nedsatt_funksjonsevne/Hva_er_nedsatt_funksjonsevne/
- Buudir. (2020). *Idrett, fysisk aktivitet og kultur*. Hentet fra Buudir.no: https://www.buudir.no/Statistikk_og_analyse/status_nedsatt_funksjonsevne/Deltakelse_og_fritid/Idrett_fysisk_aktivitet_og_kultur/
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. Gyldendal akademisk.
- Elnan, I. (2010). *Idrett for alle? Studie av funksjonshemmedes idrettsdeltagelse og fysiske aktivitet*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Folkehelseportalen. (2017). *Fysisk aktivitet i Norge*. Hentet fra Folkehelseportalen: <https://www.fhi.no/nettpub/hin/levevaner/fysisk-aktivitet/>
- Helsedirektoratet. (2009). *Aktivitetshåndboken: Fysisk aktivitet i forebygging og behandling*. Oslo: Helsedirektoratet.
- Karajilic, M. (2017). *Idrett for mennesker med funksjonsnedsettelse og integrering. Masteroppgave i idrettsvitenskap*. Norges idrettshøgskole.
- Kvam, M. (2014). *Barn og fysisk aktivitet - en gave for livet*. Hentet fra NHI.no: <https://nhi.no/trening/aktivitet-og-helse/fysisk-aktivitet-og-helse/barn-og-fysisk-aktivitet-en-gave-for-livet/>
- Løvgren, M. (2009). *Unge funksjonshemmede : selvbilde, sosial tilhørighet og deltakelse i fritidsaktiviteter*. Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
- Lid, I. M. (2019). *Funksjonshemning*. Hentet fra Store Norske Leksikon: <https://snl.no/funksjonshemning#-Funksjonsnedsettelse>
- Mørk Nullmeyer, G. A. (2015). *Begrepet funksjonshemming - en studie av ulike forståelser på funksjonshemmingsfeltet*. Oslo: Universitetet i Oslo.
- Norges Handikapforbund. (2006). *Drøm eller virkelighet? : rapport fra Norges handikapforbund øst for prosjektet Idrett for alle - integrering av funksjonshemmede i norsk idrett*. Ski: NHF øst.
- Norges idrettsforbund. (2019). *Om Norges idrettsforbund*. Hentet fra Norges idrettsforbund: <https://www.idrettsforbundet.no/om-nif/om-norges-idrettsforbund/>
- Norges idrettsforbund. (2020). *Idrett for mennesker med funksjonsnedsettelse*. Oslo: osloeconomics.
- Rødland, A. H. (2007). *Synshemmede og fritid. Hovedoppgave cand.ed.-studiet*. Oslo: Universitetet i Oslo.
- Remme, A. (2018). *Hvordan er det å være ung med en funksjonsnedsettelse*. Hentet fra Unge funksjonshemmede: <https://ungefunksjonshemmede.no/ressurser/kurs/seksomfunker/e-laeringskurs-kapittel-1-11/2-hvordan-handtere-a-vaere-ung-med-en-funksjonsnedsettelse/>
- Skarstein, B. (2009). *Se mulighetene - sammen*. Hentet fra Norges Idrettsforbund: <https://www.paraidrett.no/om-idrett/se-mulighetene---sammen/>
- Slettlie, E. (2020). *Veien til idrett - Funksjonsnedsatte barn og unge*. Bergen: Høgskulen Vestlandet.

Sosial- og helsedirektoratet. (2004). *Fysisk aktivitet for mennesker med funksjonsnedsettelse : anbefalinger*. Oslo: Sosial- og helsedirektoratet.

Unge funksjonshemmede. (2014). *Barrierer som ungdom med funksjonsnedsettelse møter i kultur og idrett*. Hentet fra Unge funksjonshemmede: <https://ungefunksjonshemmede.no/ressurser/publikasjoner/levekår/barrierer-som-ungdom-med-funksjonsnedsettelse-moter-i-kultur-og-idrett-2014/>

7.1 Vedlegg 1

Intervjuguide

Rolleforståelse

- Kunne du fortalt litt om hvordan en normal arbeidsdag er for deg?
- Hva er de største utfordringene med din jobb?
- Hva er dine hovedoppgaver?
- Hvilke kvalifikasjoner har du for denne jobben?
- Hva mener du er det viktigste med din jobb?

Utøvere og foreldre?

- Er det noe forskjell på deres jobb med breddetilbud og toppidrettstilbud?
- Har du noen gang direkte kontakt med foreldre?
- Ser dere noe forskjell i utfordringer i forskjellige typer funksjonshemming? Hvilke utfordringer står utøvere og foreldre?

Egne erfaringer?

- Har du selv tidligere erfaring med arbeid med funksjonsnedsatte?

Ulike tilbud, ulike funksjonsnedsettelse?

- Føler du det er bedre tilbud for noen enkelte *funksjonsnedsettelse*?(usikker på formuleringen)
- Hva er forskjellen på tilbudene til de forskjellige funksjonsnedsettelsene i bredde og toppidrett?

Hvem samarbeider dere med?

- Samarbeider dere med skoler eller andre institusjoner?
- Hva er deres viktigste roller i samarbeidet med klubber?

7.2 Vedlegg 2

Vil du delta i forskningsprosjektet ***Idrettskretsers inkludering av personer med en*** ***funksjonsnedsettelse***

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å forske på idrettskretsers inkludering av personer med en funksjonsnedsettelse. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med dette prosjektet er å finne ut av hvordan idrettskretser jobber for å inkludere en gruppe som ikke alltid er like lett å få inn i idrett og fysisk aktivitet. Jeg vil finne ut av hvordan idrettskretser samarbeider med klubber for å få lagt opp til et best mulig program og hvor stor forskjellen er på inkluderingen i breddeidretten og toppidretten.

Min problemstilling er: Hvilke muligheter og barrierer identifiserer idrettskretsene for relevant for økningen av integrering av funksjonsnedsatte.

Dette er en bacheloroppgave i regi av Høgskolen i Molde.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Høgskolen i Molde er ansvarlig for prosjektet.

Prosjektleder for denne oppgaven er Oskar Solenes, men skrives av student Vetle Bråttvik Simensen.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Jeg har valgt ut 3-5 idrettskretser i Norge der jeg vil intervju fagkonsulent for Paraidrett. Vi har forsøkt å gjøre utvalg slik at vi får spredning både med tanke på geografi og størrelse (innbyggertall).

Hva innebærer det for deg å delta?

«Hvis du velger å delta i dette prosjektet, innebærer det at du stiller opp til et intervju, intervjuet varer i ca 45 minutter. Intervjuet innebærer spørsmål om hvordan din arbeidsdag er og hvilke gjøremål du gjør i løpet av en dag, hvordan deres idrettskrets samarbeider med klubber om inkludering av funksjonsnedsatte, hvem dere samarbeider med og hvilke erfaringer du har med utøvere med funksjonsnedsettelse, samt foreldrene deres. Intervjuet vil bli gjort over Zoom med tanke på restriksjonene helsedirektoratet har satt.

- «Jeg vil ta opptak av intervjuet, men slette det så fort oppgaven er levert. Det vil ikke være personlige opplysninger om deg i oppgaven og heller ikke hvilke idrettskretser som deltar.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet.

Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Det er kun jeg og min veileder, Oskar Solenes, som vil ha tilgang til opplysningene.
- Navnet og kontaktopplysningene dine vil jeg erstatte med kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data.

Du som deltar vil ikke gjenkjennes i publikasjonen.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes/oppgaven er godkjent, noe som etter planen er 30.06.2021.. Ved prosjektslutt vil alle data med personopplysninger bli slettet.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Høgskolen i Molde har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Høgskolen i Molde ved veileder/ prosjektansvarlig Oskar Solenes, oskar.solenes@himolde.no Vårt personvernombud: Merete Ludviksen, merete.ludviksen@himolde.no, 712 14 118

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Oskar Solenes

Vetle Bråttvik Simensen

(Forsker/veileder)

--

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet [sett inn tittel], og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

å delta i intervju]

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)